

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: K2-22C/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221204512
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Júlia Malegová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7221204512.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice, sudkyňou JUDr. Júliou Malegovou, v spore žalobcu: A. B. C., nar. XX.X.XXXX, D. X, E., zastúpený advokátskou kanceláriou Hrčka – Sabó s.r.o., Obchodná 187/6, Sečovce, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, v konaní o náhradu škody vo výške 6.190 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu škody vo výške 1.190 eur a nemajetkovú ujmu vo výške 3.000 eur, a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcom rozsahu žalobu zamietá.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 1.6.2021 domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť mu 1.190 eur titulom náhrady škody a 5.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako aj náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že uznesením vyšetrovateľa PZ Košice zo dňa 30.06.2015 sp. zn. ČVS: ORP-1147/2-VYS-KE-2015 bolo voči jeho osobe začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie za skutok právne kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť spôsobom uvedeným vo výroku predmetného uznesenia. Proti tomuto uzneseniu podal prostredníctvom vtedy ním zvoleného obhajcu sťažnosť dňa 14.07.2015. Dňa 14.11.2016 bola podaná na OS KE II prokurátorom Okresnej prokuratúry Košice II obžaloba, ktorá bola vypracovaná dňa 09.11.2016 vedená pod sp. zn. 3 Pv 350/15 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., ktorého popis sa taktiež nachádza v predmetnej obžalobe. Po podaní obžaloby a následných súdnych pojednávaniach ho Okresný súd Košice II rozsudkom zo dňa 01.02.2018 sp. zn. 8T/97/2016 uznal vinným za skutok, ktorý bol predmetom veci a za to mu uložil podľa § 156 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 3 s poukazom na ust. § 36 písm. d), písm. i), písm. j), § 56 ods. 1, ods. 2, Tr. zák. peňažný trest vo výmere 300 €. Zároveň pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený stanovil podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. náhradný trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiace. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie. Na základe podaného odvolania rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 4To/21/2018 zo dňa 25.04.2018 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b) zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. s použitím § 285 písm. b) Tr. por. žalobcu oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 3 Pv 350/15 zo dňa 09.11.2016. Uznesenie vyšetrovateľa PZ zo dňa 30.06.2015 sp. zn. ČVS: ORP-1147/2-VYS-KE-2015, ktorým bolo voči jeho osobe začaté trestné stíhanie ako aj najmä obžaloba prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II, ktorá

bola vedená pod sp. zn. 3 Pv 350/15 zo dňa 09.11.2016 a rozsudok Okresného súdu Košice II mali na jeho život mimoriadne negatívny vplyv. Počas doby keď bolo voči nemu vedené trestné stíhanie ako aj počas konania pred súdom sa jeho priateľské vzťahy s okolím v značnej miere naštřbili. Mnohí jeho známi so ním prerušili kontakty a v spoločnosti bol považovaný za agresora či bitkára, ktorému je lepšie sa vyhýbať. Aj jemu blízki ľudia na neho hľadeli ako na kriminálnika. Taktiež aj na žalobcu toto trestné stíhanie pôsobilo zdrvivúco. Žil v strachu z odsúdenia na základe nezákonného obvinenia zo spáchania trestnej činnosti, bola u neho negovaná viera v právny štát a po vyhlásení rozsudku prvostupňového súdu aj v spravodlivosť. Občas sa sám obával o svoje psychické zdravie, pretože nevedel uniesť ľarchu posmeškov a osočovania spoločnosti kvôli jeho trestnému stíhaniu. Tiež uviedol, že jeho mama je učiteľkou na Gymnáziu v Sečovciach, na ktorom študoval a kde ho pozná celý pedagogický zbor ako študenta ale aj skrze jeho mamu, na ktorú jeho trestné stíhanie malo taktiež negatívny vplyv a musela túto skutočnosť ukrývať, aby neprežívala aj ona hanbu v škole, no napriek tomu sa to aj v tejto škole ľudia dozvedeli. Ešte aj v súčasnej dobe niektorí známi žalobcu sa radšej so ním nestretávajú, pretože majú strach, nakoľko vedia, že bol trestne stíhaný. Rovnako aj vzťah s jeho partnerkou sa niesol v zlej atmosfére spôsobenej práve týmito skutočnosťami. Na základe týchto skutočností bol toho názoru, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu nezákonným rozhodnutím a preto požadoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur. Dňa 15.01.2021 adresoval Generálnej prokuratúre SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, na ktorú Generálna prokuratúra SR odpovedala listom zo dňa 10.05.2021 tak, že nezistila splnenie zákonných podmienok pre uspokojenie nároku uplatneného v žiadosti a preto žiadosť ako nedôvodnú odmietla. Právoplatnosťou oslobodzujúceho rozsudku trestné konanie končí. To znamená, že zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia a zrušenie takéhoto rozhodnutia sa zároveň z tohto dôvodu stáva bezpredmetným (nadbytočným). Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný a zasahujúci do základných práv. V takej situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

3. Žalovaná vo svojom vyjadrení zo dňa 27.7.2021 uviedla, že v danom prípade pre absenciu nezákonného rozhodnutia zodpovednostný vzťah štátu a žalobcu titulom škody spôsobenej pri výkone verejnej moci nevznikol a navyše napádané rozhodnutie nebolo zmenené ani zrušené žiadnym orgánom pre jeho nezákonnosť. V čase vydania uznesenia vyšetrovateľa o vznesení obvinenia žalobcovi boli splnené všetky zákonné podmienky upravené Trestným poriadkom na jeho vydanie. Obdobne o sťažnosti žalobcu ako obvineného voči uzneseniu o vznesení obvinenia rozhodla prokurátorka po posúdení napadnutého uznesenia a jemu predchádzajúceho konania, podľa skutkového stavu zisteného z dôkazov vykonaných do vznesenia obvinenia. Dôvodom oslobodenia žalobcu ako obvineného spod obžaloby nebola priamo ani nepriamo skutočnosť, aby vznesené obvinenie a príslušný postup malo vady, ktoré by predmetné rozhodnutie alebo postup robili nezákonným. Dôvodom oslobodenia žalobcu spod obžaloby bolo, že krajský súd dospel k inému záveru ako okresný súd, kedy konanie žalobcu posúdil ako nutnú obranu, a to za splnenia podmienok nutnej obrany. Vznesenie obvinenia bolo vecne správne, zákonné a dôvodné, nakoľko skutočnosti zistené v čase jeho vydania dostatočne odôvodňovali záver o spáchaní trestného činu obvineným. Nezákonným sa preto nestalo označené rozhodnutie len z dôvodu, že spod obžaloby bol napokon žalobca oslobodený. V tejto súvislosti poukázala na nález Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 163/2013 zo dňa 13.11.2013, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/201/2007 zo dňa 30.7.2008, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 20.6.2013 vo veci sťažnosti č. 57 404/08, Lavrechov proti Českej republike a ďalšie rozhodnutia okresných súdov. Zodpovednosť štátu za výsledok konania v predmetnej veci nemožno stotožniť s automatickým vznikom nároku na náhradu škody spôsobenej vznesením obvinenia osobe, ktorá nebola právoplatne odsúdená. Zodpovednosť za výsledok je výrazom absolútnej objektívnej zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím bez možnosti liberácie a bez ohľadu na zavinenie, teda bez ohľadu na to, či štát spôsobil porušenie zákona a čo bolo jeho príčinou. Nič to však nemení na tom, že aj pri tejto absolútnej zodpovednosti je nevyhnutné, aby boli naplnené všetky tri zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, a to v prvom rade existencia nezákonného rozhodnutia. Obdobne preto zamietnutie žaloby z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu nemožno interpretovať ako zbavenie sa tejto zodpovednosti zo strany štátu. Pre konanie o náhradu škody platí, že

nezákonnosť rozhodnutia musí v čase prejednávania nároku poškodeného subjektu už vysloviť príslušný orgán, ktorý je v zmysle príslušných procesných predpisov oprávnený nezákonné rozhodnutie zrušiť alebo zmeniť. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím vyvoláva iba také právoplatné súdne rozhodnutie, ktoré bolo zrušené z dôvodu nezákonnosti, pričom tento dôvod nemusí byť v každom prípade výslovne uvedený vo výroku zrušujúceho rozhodnutia, avšak na druhej strane musí byť nezákonnosť rozhodnutia v odôvodnení rozhodnutia, ktorým je pôvodné rozhodnutie zrušené alebo zmenené, konštatovaná, resp. dôvoditeľná. Poukázala na nálezy Ústavného súdu SR zo dňa 3.7.2012, sp.zn. IV. ÚS 159/2012 a sp.zn. II. ÚS 25/2011 zo dňa 24.3.2011.

Žalovaná ďalej namietala, že žalobca v žalobe neunesol dôkazné bremeno a neuviedol žiadne podstatné dôkazy preukazujúce jeho všeobecné tvrdenia o vplyve trestného stíhania vo veci, v ktorej bol oslobodený spod obžaloby a jeho rozsahu na jeho osobný, rodinný či pracovný život. Dostatočným spôsobom nepreukázal dôvodnosť a výšku požadovanej úhrady nemajetkovej ujmy a príčinnú súvislosť medzi jeho trestným stíhaním v predmetnej veci a jej vznikom. Na základe uvedeného žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení zo dňa 21.5.2021 (replike) uviedol, že vyjadrenie žalovanej považuje za tendenčné s cieľom vyhnúť sa zodpovednosti zaplatiť mu spôsobenú škodu, ktorá mu vznikla nezákonným trestným stíhaním. Už samotná skutočnosť, že bol spod obžaloby oslobodený je dôvodom na odškodnenie, pretože trestne stíhanie sa viedlo proti jeho osobe nezákonne. Žalovaná v každej jednej veci podáva negatívne stanoviská a nesúhlasí s odškodnením a to nie len v tejto veci ale vo všetkých veciach, čo je zrejmé, že robí tak s cieľom oddialiť odškodnenie oslobodených osôb spod obžaloby, ktoré boli nezákonne trestne stíhané. Pokiaľ ide o trovy obhajoby, tieto boli podstatne vyššie, avšak boli zaplatené len tie, ktorý si uplatnil žalobcom zvolený obhajca. Oprávnenosť týchto trov sa dá zistiť preskúmaním trestného spisu, ktorý navrhol k veci pripojiť. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu, svoje tvrdenia v tomto smere uviedol v žalobe a navrhol aj vypočítať navrhovaných svedkov.

5. Súd vo veci nariadil pojednávania na dňa 31.1.2023, 3.10.2023 a 28.11.2023, ktorých sa zúčastnili obe sporové strany. Na pojednávaniach žalobca zotrval na podanej žalobe a všetkých skutočnostiach v nej uvádzaných. Žalovaná na pojednávaniach zotrvala na svojich písomných vyjadreniach, nad ich rámec uviedla, že nerozporuje nárok na náhradu škody, ktorá žalobcovi vznikla odôvodnene vynaloženými nákladmi súvisiacimi s jeho zastupovaním v trestnom konaní. Pokiaľ ide o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, žalobcovi bolo vznesené obvinenie dňa 30.6.2015 a k oslobodzujúcemu rozsudku došlo v roku 2018. V prípade žalobcu na základe vykonaného dokazovania možno dospieť k záveru, že trestné stíhanie nemalo konkrétne trvalé a vážne následky v jeho osobnom, pracovnom alebo spoločenskom živote, aj keď je nepochybné že mu týmto bola spôsobená morálna škoda, ktorú však nie je možné povýšiť nad ujmu na zdraví alebo smrť. Priznanie nemajetkovej ujmy je možné iba výnimočne a je len na žalobcovi, aby uniesol dôkazné bremeno k okolnostiam, ktoré zakladajú výnimočnosť jeho konkrétnej situácie až do takej miery, že samotné konštatovanie práva nie je dostatočným zadostučinením. Podľa žalovanej žalobca uvedené v konaní nepreukázal. Z jeho strany neboli produkované také dôkazy, z ktorých by bolo možno konštatovať, že mu v danom prípade bola spôsobená závažná ujma, ktorá vzhľadom k svojej intenzite, trvaníu, dopadu a dôsledkov, mohla byť považovaná za ujmu značnú. Nie sú tu rozhodujúce subjektívne pocity žalobcu, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase, v tej istej situácii, prípadne spoločenskom postavení, vnímala aj každá iná fyzická osoba. Výpovede jednotlivých svedkov žalobcu hodnotila žalovaná ako rozpačité, nejednoznačné. Vypovedali síce, že žalobca zmenil svoje správanie z extrovertného na introvertné, a že niektorí zo svedkov obmedzili s ním kontakty z dôvodu trestného stíhania, ale to svedčí skôr o morálnych vlastnostiach svedkov, ich právneho vedomia, než ako dôsledok trestného stíhania, a to aj s poukazaním, že žalobca bol trestne stíhaný za prečin, za ktorý mu bol uložený súdom prvého stupňa peňažný trest. Žalovaná zastávala názor, že v tomto konkrétnom prípade neboli preukázané skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie sumy prekračujúcej limity podľa § 12 zákona č. 274/2017 Z. z.. S prihliadnutím na ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 by mal súd podľa žalovanej za primeranú nemajetkovú ujmu považovať maximálne desaťnásobok minimálnej mzdy platnej ku dňu začatia trestného stíhania, čo v roku 2015 predstavovalo 380 eur. V tejto súvislosti sa odvolala na súčasnú súdnu prax - rozsudok KS v KE sp. zn. 2Co/318/2018 zo dňa 04.04.2019.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so žalobou a vyjadreniami sporových strán, listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise ako aj vylúchom žalobcu a zistil tento skutkový stav:

7. Uznesením vyšetrovateľa PZ Košice zo dňa 30.06.2015 sp. zn. ČVS: ORP-1147/2-VYS-KE-2015 bolo voči jeho osobe začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie za skutok právne kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť spôsobom uvedeným vo výroku predmetného uznesenia.

8. Proti tomuto uzneseniu podal prostredníctvom vtedy ním zvoleného obhajcu sťažnosť (č.l. 6) dňa 14.07.2015.

9. Dňa 14.11.2016 bola podaná na OS KE II prokurátorom Okresnej prokuratúry Košice II obžaloba (č.l.23), ktorá bola vypracovaná dňa 09.11.2016 vedená pod sp. zn. 3 Pv 350/15 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., ktorého popis sa taktiež nachádza v predmetnej obžalobe.

10. Okresný súd Košice II rozsudkom zo dňa 01.02.2018 sp. zn. 8T/97/2016 (č.l. 7) uznal žalobcu vinným za skutok, ktorý bol predmetom veci a za to mu uložil podľa § 156 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 3 s poukazom na ust. § 36 písm. d), písm. i), písm. j), § 56 ods. 1, ods. 2, Tr. zák. peňažný trest vo výmere 300 €. Zároveň pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený stanovil podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. náhradný trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiace. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie.

11. Na základe žalobcom podaného odvolania rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 4To/21/2018 zo dňa 25.04.2018 (č.l. 12) tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b) zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. s použitím § 285 písm. b) Tr. por. žalobcu oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 3 Pv 350/15 zo dňa 09.11.2016.

12. Listom zo dňa 15.1.2021 (č.l. 25) požiadal žalobca Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky o predbežné prerokovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky listom zo dňa 10.5.2021 (č.l. 27) žalobcovi oznámila, že jeho žiadosť bola predbežne prerokovaná a bola odmietnutá.

13. Z vyúčtovania trov právneho zastúpenia zo dňa 25.5.2018, vypracovaného právnym JUDr. Petrom Pórom právnym zástupcom žalobcu v trestnej veci (č.l. 18, 19) vyplynulo, že právny zástupca si vyúčtoval trovy konania v sume 1.603,74 eur, a to za jednotlivé úkony právnej služby. Potvrdením o úhradách (č.l. 20-22) bola preukázaná úhrada sumy vo výške 200 eur dňa 13.7.2015, vo výške 200 eur dňa 8.10.2015, vo výške 100 eur dňa 6.7.2016, vo výške 190 eur dňa 27.10.2016 a vo výške 500 eur dňa 15.5.2018, teda spolu vo výške 1.190 eur žalobcom jeho právnomu zástupcovi v trestnom konaní JUDr. Petrovi Pórovi.

14. Z doplnenia k vyúčtovaniu trov obhajoby zo dňa 24.2.2013 (č.l. 94) vyplýva uskutočnenie porád žalobcu s jeho právnym zástupcom vo veci trestného konania vedeného na tunajšom súde pod sp.zn. K2-8T/97/2016 v dňoch 14.2.2017, 4.7.2017 a 13.2.2018. JUDr. Peter Pór vo vyjadrení uviedol, že so žalobcom boli uskutočnené mimo týchto porád od začiatku obhajoby aj ďalšie porady, ktoré však neboli účtované žalobcovi hlavne s poukazom na to, že bol študentom vysokej školy. Šlo o porady v roku 2015.

15. Svedok F. G. (kamarát žalobcu) na pojednávaní konanom dňa 3.10.2023 v podstatnom uviedol, že vedel o trestnom stíhaní žalobcu priamo od neho. Videl, že je v strese, v nepohode. Musel odbehať z práce na stretnutia s právnym zástupcom a určite to zasiahlo aj jeho finančnú stránku. Jeho vzťah k žalobcovi sa v dôsledku trestného stíhania žalobcu nezmenil. Nemal vedomosť, že by s ním prerušili kamarátske vzťahy niektorí kamaráti a nemal vedomosť, že by bol žalobca považovaný v spoločnosti za bitkára a agresora. Počul o tom, že niektorí žalobcovi známi sa s ním v súčasnosti nestretávajú, pretože majú strach, nakoľko bol trestne stíhaný. Nevedel však uviesť konkrétne osoby.

16. Svedok H. C. (brat žalobcu) na pojednávaní konanom dňa 3.10.2023 uviedol, že vedel o trestnom stíhaní žalobcu, keďže spolu bývali. Trestné stíhanie žalobcu veľmi trápilo. Pred trestným stíhaním chodili spolu vonku na kofolu, potom sa žalobca utiahol, nechcel chodiť nikam, mal menší apetít, schudol. Keďže sa sťahoval do seba, do svojho vnútra, prestali si byť takí blízki. Počul v podniku Moto Pub Slza v Sečovciach v roku 2016 ako sa pre neho neznáma osoba vyjadřila, že je ten, ktorého brat je trestne stíhaný, smiali sa z neho pre to. Čiže po meste sa hovorilo, že žalobca je trestne stíhaný. Predtým bol žalobca veľmi vysiati, motivoval ľudí, potom sa trápil, mal depresie.

17. Svedok I. J. K. (kamarát žalobcu) na pojednávani konanom dňa 3.10.2023 uviedol, že vedel o trestnom stíhaní žalobcu priamo od neho. Pred trestným stíhaním bol žalobca extrovertný, žoviálny typ. Potom videl, že bol utiahnutý, odmietal chodiť von, bol nervózny, mal tiky s nohou. Nezmenil sa vzťah svedka k žalobcovi, skôr sa zmenil názor, pretože mal o ňom mienku, že nie je to typ človeka, ktorý sa pohybuje na nejakej hranici zákona. Svedok v tom čase študoval vysokú školu učiteľstvo a stýkať sa s ľuďmi, ktorí sa pohybujú na hranici zákona, čo vtedy v podstate žalobca takouto osobou bol, tak mohlo mu to poškodiť. Preto s ním obmedzil kontakt. Išlo o obdobie potom ako sa svedok dozvedel o tom, že žalobca je trestne stíhaný. Určite to bolo do doby, kým si svedok uvedomil, že kamarátske vzťahy sú viac ako nejaký jeho názor na žalobcu kvôli tejto jeho situácii. V súčasnosti sú kamaráti. V partii, v ktorej v tom období fungovali voči žalobcovi ostatní vystupovali napríklad tak, že mu bolo povedané: „Ty nemáš právo na názor, ty sa nemáš čo vyjadrovať, keďže si trestne stíhaný.“ Išlo o výroky, ktoré zasiahli osobu, ktorej sa týkali. Je to dosť vážna vec a práve to svedka viedlo aj k tomu, že sa so žalobcom prestal stýkať, pretože v danej partii sa aj takto a takéto veci riešili. Trestné stíhanie malo dopad aj na vzťah žalobcu s partnerkou. Ich vzájomný vzťah bol napätý, hádali sa. Žalobca v hádkach vystupoval skôr utiahnuto. Jeho priateľka mu to dávala „zožrať“, vzhľadom na to, že bol trestne stíhaný. Príčinou hádok bolo trestné stíhanie žalobcu.

18. Svedkyňa Anna Šimková (stará mama žalobcu) na pojednávani konanom dňa 3.10.2023 uviedla, že vedela o trestnom stíhaní žalobcu. Zo začiatku vnukovi verila, ale potom keď už začal chodiť na súd, nevedela, čo si má o tom myslieť, či mu má veriť alebo nie, čo sa naozaj stalo. Žalobca bol veľmi nešťastný a smutný. Ich vzájomné vzťahy sa nezmenili, keďže je to jej vnuk, starala sa o neho. Jeho najbližšia rodina, keďže je to ich blízky nemohli na žalobcu hľadieť ako na kriminálnika. Žalobca sa ku každému aj k susedom správal priateľsky.

19. Svedkyňa I. I. L. C. (matka žalobcu) na pojednávani konanom dňa 3.10.2023 uviedla, že majú so žalobcom veľmi dobrý vzťah. O trestnom stíhaní žalobcu vedela úplne od začiatku, keďže to všetko rozoberali so žalobcom, rozoberali to aj pred podaním a začatím trestného stíhania samotného, čo sa stalo. Hovoril jej, že bude asi trestne stíhaný. Snažila sa veriť svojmu dieťaťu ale vždy je to také, že človek zostane na pochybách, či sa všetko stalo tak, ako to tvrdil. Po začatí trestného stíhania to neustála. Skolabovala, dokonca musela vyhľadať aj pomoc psychiatricky, avšak napriek tomu sa snažila veriť svojmu dieťaťu. S otcom žalobcu je rozvedená, žalobca prebral v rodine úlohu otca a mal výčitky, že ubližuje jej a svojmu mladšiemu bratovi. V priebehu trestného stíhania žalobca ukončil aj štúdium na vysokej škole, zamestnal sa v jednej firme, avšak aj tu ukončil pracovný pomer, našiel si inú prácu. Následne neskôr dokončil vysokú školu popri zamestnaní. Túto druhú vysokú školu, ktorú začal študovať, minulý rok aj úspešne ukončil. Po začatí trestného stíhania sa naštrbili aj vzťahy medzi žalobcom a jeho otčimom. Jeho otčim mal negatívny pohľad na žalobcu. Po naštrbení týchto vzťahov to dospelo až do takého štádia, že žalobca odišiel bývať radšej k babke (k svedkyňi M. N.), aby nedochádzalo k zbytočným konfliktom medzi ním a jeho otčimom. Všetko sa to nakopilo z dôvodu, že riešili školu, ktorú ukončil, následne začal študovať, riešili právne zastúpenie, riešili trestné stíhanie. Keďže svedkyňa pracuje v školstve na G. N. O. G., pocítila aj ona, že vedeli o tomto trestnom stíhaní jej syna aj študenti tejto školy, nakoľko mali aj vo vzťahu k nemu predtým poznámky na túto tému, a to: „za bitku do basy a podobne“. Boli to posmešky týkajúce sa žalobcu. Bolo to dosť nepríjemné. Doteraz je to veľmi ťažké pre ňu, viac sa o žalobcu bojí. Po začatí trestného stíhania sa stal žalobca utiahnutým z dôvodu trestného stíhania lebo sa nevedel zaradiť, nevedel čo s ním ďalej bude. Mal výčitky, že tým zaťažuje svoju rodinu. Žalobca sa snažil sám vykryť finančne trovy právneho zastúpenia v rámci trestného konania, preto chodil na brigády. S partnerkou sa hádali, aj keď sa snažila v tom období pri ňom stáť. Predtým sa žalobca stále smial, bol pozitívne naladený, stále bral život, že je pekný a pozitívny a po začatí tohto trestného stíhania, resp. počas jeho priebehu bol hlbavejší, bál sa čo bude v budúcnosti, ako to bude a potom sa začal viac báť aj o brata. Prehodnotil ako si vyberať kamarátov a partiu. Prestal chodiť vo väčšej miere do spoločnosti, iba výnimočne chodí do spoločnosti, aj pracuje doma.

20. Svedkyňa I. M. M. (priateľka žalobcu) na pojednávani konanom dňa 3.10.2023 uviedla, že mala vedomosť o trestnom stíhaní žalobcu, v tej dobe tomu nerozumela, nevedela presne o čo sa jedná, bola z toho zmätená. Žalobca sa veľmi zmenil. V tom čase keď sa začalo trestné stíhanie, boli na začiatku ich vzťahy. Táto zmena bola veľmi výrazná, nakoľko z extroverta – veľmi veselého pozitívneho človeka sa stal človek, ktorý bol veľmi smutný a depresívny. Trestné stíhanie žalobcu zmenilo aj vzťah medzi nimi. Dokonca sa dostali do bodu, že uvažovali o rozchode. Zmenilo to vzťahy s jeho rodinou, s jeho známymi, s jeho priateľmi. Pokiaľ ide o priateľov, tak aj tí najbližší priatelia sa mu otočili chrbtom. V podstate sa

hanbili, s kým sa kamarátia. Napríklad išlo o jedného zo svedkov – J. K., ktorý mával narážky na to, že on je učiteľ vzdelaný a prečo by sa mal kamarátiť s niekým kto je obžalovaný. Pokiaľ ide o F. G., tak ten sa snažil byť neutrálny. Uviedla, že niektorí žalobcovia známi sa so žalobcom nestretávajú z dôvodu, že majú strach, že bol trestne stíhaný, nevedela konkretizovať o koho ide. Túto vedomosť mala svedkyňa od žalobcu.

21. Zistený skutkový stav posúdil podľa týchto ustanovení právnych predpisov:

Podľa § 151 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

22. Podľa § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z., štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

23. Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

24. Podľa § 6 ods.1 zákona č. 514/2003 Z.z. právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

25. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

26. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

27. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

28. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

29. Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z., náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

30. Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., súčasťou trov konania sú aj trovy právneho zastúpenia, ktoré zahŕňajú účelne vynaložené hotové výdavky a odmenu za zastupovanie, ktorá sa určí ako tarifná odmena advokáta. Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

31. Uplatnený nárok bol predbežne prerokovaný v zmysle ust. § 15, § 16 zákona č. 514/2003 Z.z. (č.l. 25-28), čím boli splnené podmienky vyžadované zákonom pre konanie o nároku žalobcu pred súdom.

32. Žalobca si uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 15.1.2021. Požadoval náhradu nemajetkovej ujmy vo výške spolu 10.000 eur a náhradu škody titulom úhrady trov právneho zastúpenia vo výške 1.190 eur. Žalovaná nárok žalobcu ani sčasti neuznala a neuspokojila, ako vyplýva z jej listu zo dňa 10.5.2021.

33. V prejednávanej veci súd skúmal, či je daná zodpovednosť žalovanej za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím tak, ako to v žalobe tvrdil žalobca.

34. Predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je kumulatívne splnenie troch základných predpokladov, a to

1. nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup,
2. vznik škody ako majetkovej či nemajetkovej ujmy a
3. príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Všetky tieto podmienky musia byť splnené súčasne, preto o vzniku zodpovednosti nemožno hovoriť, ak chýba ktorýkoľvek z týchto predpokladov. Zákon zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemožno zbaviť.

35. Základ nároku žalobcu vychádza z trestného stíhania začatého na základe uznesenia vyšetrovateľa PZ Košice zo dňa 30.06.2015 sp. zn. ČVS: ORP-1147/2-VYS-KE-2015, ktorým bolo voči jeho osobe začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie za skutok právne kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť spôsobom uvedeným vo výroku predmetného uznesenia. Proti tomuto uzneseniu podal prostredníctvom vtedy ním zvoleného obhajcu sťažnosť dňa 14.07.2015. Dňa 14.11.2016 bola podaná na OS KE II prokurátorom Okresnej prokuratúry Košice II obžaloba, ktorá bola vypracovaná dňa 09.11.2016 vedená pod sp. zn. 3 Pv 350/15 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák., ktorého popis sa taktiež nachádza v predmetnej obžalobe. Po podaní obžaloby a následných súdnych pojednaniach ho Okresný súd Košice II rozsudkom zo dňa 01.02.2018 sp. zn. 8T/97/2016 uznal vinným za skutok, ktorý bol predmetom veci a za to mu uložil podľa § 156 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 3 s poukazom na ust. § 36 písm. d), písm. i), písm. j), § 56 ods. 1, ods. 2, Tr. zák. peňažný trest vo výmere 300 €. Zároveň pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený stanovil podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. náhradný trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiace. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie. Na základe podaného odvolania rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom sp. zn. 4To/21/2018 zo dňa 25.04.2018 tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. b) zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. s použitím § 285 písm. b) Tr. por. žalobcu oslobodil spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II sp. zn. 3 Pv 350/15 zo dňa 09.11.2016. Na základe oslobodenia spod obžaloby žalobca považuje predtým vydaté uznesenie vyšetrovateľa PZ Košice zo dňa 30.06.2015 sp. zn. ČVS: ORP-1147/2-VYS-KE-2015, za nezákonné.

36. Základným predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím v zmysle ustanovenia § 6 ods. 1 veta prvá zákona č. 514/2003 Z.z. je zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, ktorým bola spôsobená škoda, a to pre jeho nezákonnosť príslušným orgánom. Ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv jednotlivca. Nemožno totiž prehliadnuť, že štát nemá slobodnú vôľu, ale je povinný striktnie dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu nepôsobiacej) interpretácii. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takej situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo.

37. Výklad vyššie cit. ust. § 6 zákona č. 514/2003 Z.z. v súvislosti s posudzovaním nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia v prípade, ak nedošlo k odsudzujúcemu rozsudku, je riešený ustálenou rozhodovacou činnosťou súdov. Súd poukazuje napr. na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 53/1993, 4 MCdo 15/2009, 4 Cdo/183/2009, 3Cdo/194/2010, 4 Cdo 54/2011, 7 Cdo 145/2011, 7Cdo/87/2012, 7 MCdo/27/2012 a 4Cdo/66/2018 a Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 25/2011, I. ÚS 320/2016 a I. ÚS 540/2016 a III. ÚS 754/2016.

38. Ako vyplýva zo zmiených rozhodnutí, pri zohľadnení zmyslu a účelu zákona č. 514/2003 Z.z. a článku 46 ods. 3 Ústavy SR, ktorým je ochrana základného práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nevyžaduje sa výlučne formálne zrušenie (zmena) tvrdeného nezákonného rozhodnutia, ale splnenie tejto podmienky je nutné vykladať extenzívne. Ak sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, čo sa prejavilo buď zastavením trestného stíhania, postúpením veci na prejednanie priestupku alebo oslobodením obvineného spod obžaloby, má to rovnaké dôsledky ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť. Akceptácia názoru, že zodpovednosť štátu za škodu by bola daná iba v prípade zrušenia uznesenia o začatí trestného stíhania pre nezákonnosť, by bola výkladom formalistickým, reštriktívnym a ústavne nekonformným, nakoľko už samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolávať vznik majetkovej škody i nemateriálnej ujmy. Ten, proti komu bolo trestné stíhanie zastavené alebo ten, kto bol spod obžaloby oslobodený, má pri splnení ďalších predpokladov zásadne právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia. Záver, že oslobodzujúci rozsudok by mal z hľadiska ustanovenia § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. odlišný význam ako zrušenie rozhodnutia pre jeho nezákonnosť, by bol v rozpore so zmyslom úpravy zodpovednosti štátu a s myšlienkou, aby každá zákonom predpokladaná majetková ujma spôsobená štátom bola nahradená.

39. Po rozhodnutí sp.zn. 4MCdo/15/2009 (R 37/2014) Najvyšší súd SR nevydal rozhodnutie, ktoré by bolo založené na odlišných právnych záveroch ako sú vyššie uvedené. Rozhodovacia prax Najvyššieho súdu ustálila, že „že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby (prejednávany prípad), treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že „obvinený“ čin nespáchal, takže trestné stíhanie proti nemu nemalo byť vôbec začaté. Ak začalo, išlo o chybné či nedbalé alebo nezodpovedné uplatňovanie verejnej moci, majúce za následok vznik nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom (ne)zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania je teda konečný výsledok trestného konania. Ide totiž o zodpovednosť objektívnu, resp. absolútnu objektívnu zodpovednosť štátu za výsledok, pri ktorej v žiadnom prípade neprichádza do úvahy možnosť liberácie štátu, lebo v opačnom prípade by súd poskytol jeho „nezákonnosti či brutalite plášť práva“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/82/2019).

40. Odkaz žalovanej na ňou uvedené rozhodnutia nemá vplyv na doterajšiu ustálenú rozhodovaciu činnosť (prax) súdov.

41. Ústavný súd SR v rozhodnutí sp.zn. I. ÚS 540/2016 uviedol, že: „Ústavný súd zdôrazňuje, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z. Doterajšia súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym či nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená a dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti začatia a vedenia trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania... Ak sa trestné stíhanie konkrétnej osoby skončí vydaním oslobodzujúceho rozsudku bez ohľadu na dôvod, pre ktorý sa tak stalo, uznesenie, ktorým bolo obvinenému vznesené obvinenie je potrebné považovať za takýchto okolností vždy za nezákonné a zasahujúce do základných práv jednotlivca.“

42. Ústavný súd SR v rozhodnutí III. ÚS 754/2016 konštatoval: „Ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby (či zastavením trestného stíhania), je však potrebné hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny, ale vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými zasahujú do základných práv jednotlivca. V takejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie skutočne v trestnom konaní potvrdilo (napr. rozhodnutia Ústavného súdu ČR sp. zn. II. ÚS 590/08 zo 17. júna 2008 a sp. zn. IV. ÚS 642/05 z 28. augusta 2007). Je iste právom a povinnosťou štátu zabezpečovať ochranu spoločnosti vyšetrovaním podozrení zo spáchania trestnej činnosti a jednotlivcov je povinný v určenom rozsahu znášať obmedzenia

z toho vyplývajúce, avšak pokiaľ orgány činné v trestnom konaní dospejú k rozhodnutiu, ktoré sa neskôr ukáže ako nezákonné, ide vo vzťahu k takto stíhanej osobe o postup porušujúci jej základné ľudské práva. Ak má byť jednotlivец povinný podrobiť sa úkonom trestného konania, musí v právnom štáte existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenia za všetky úkony, ktorým bol zo strany štátu podrobený (Ústavný súd ČR nález sp. zn. I. ÚS 554/04 z 31. marca 2005).“

43. Opierajúc sa o vyššie prezentované, ustálenú súdnu prax a právne názory vyjadrené v rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít má súd za preukázané splnenie jednej z podmienok pre určenie zodpovednosti štátu za škodu – existenciu nezákonného rozhodnutia. Je nepochybné, že žalobca bol pre skutok, pre ktorý bolo voči nemu vznesené obvinenie oslobodený spod obžaloby, čím sa uznesenie o vznesení obvinenia považuje za nezákonné rozhodnutie. Námietky žalovanej o absencii nezákonného rozhodnutia sú formalistické a odporujúce zmyslu i účelu zákonnej, aj ústavnej ochrany práva na náhradu škody pri výkone verejnej moci.

44. Následne súd skúmal existenciu škody a príčinnú súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a škodou uplatňovanou žalobcom. Príčinná súvislosť znamená priamy, bezprostredný vzťah príčiny a následku, pričom musí ísť o hlavnú, priamu a bezprostrednú príčinu škody.

45. Žalobca požadoval nemajetkovú ujmu vo výške spolu 5.000 eur ako náhradu nemajetkovej ujmy za nezákonné vznesenie obvinenia.

46. Ako vyplýva z cit. zák. ustanovení, priznanie nemajetkovej ujmy prichádza do úvahy pri konštatovaní porušenia práva (nezákonného rozhodnutia / nesprávneho úradného postupu), ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením pre poškodeného, pričom zásah tejto intenzity musí žalobca preukázať. Nemajetková ujma má byť určitou náhradou za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu v nemajetkovej sfére dotknutej osoby. Jej výšku určuje súd úvahou s prihliadnutím na závažnosť spôsobenej ujmy.

47. Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom táto úvaha nemôže byť nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, ale musí sa opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Súd pritom musí brať na zreteľ jej prvoradú satisfakčnú funkciu, ktorou je zabezpečiť primerané zmiernenie nemajetkovej ujmy, a to s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu; na druhej strane však nemožno priznávať neprimerané či dokonca premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa a ktoré by pri porovnaní s odškodňovaním zásahov do iných práv a slobôd zaručených ústavou mohli niektoré ujmy na iných základných právach bagatelizovať (rozhodnutia Najvyššieho súdu sp.zn. 4 Cdo 171/2005, sp.zn. 8Cdo 134/2019).

48. V prípadoch rozhodovania o výške nemajetkovej ujmy je podľa názoru Ústavného súdu SR prezentovanom v rozhodnutí sp.zn. III. ÚS 754/2016 potrebné zohľadniť povahu trestnej veci, dĺžku trestného stíhania a predovšetkým dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby (následky v osobnostnej sfére poškodeného), ako aj okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Za pomoci týchto kritérií ustálená výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí však súčasne najmä zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti (obdobne rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 2813/2011).

49. V rámci voľnej úvahy je povinnosťou súdu posudzovať primeranosť nemajetkovej ujmy aj v kontexte s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva (Italehti a Karhuvaara v. Fínsko), Ústavného súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 15/2012 zo dňa 30. septembra 2013).

50. Každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje život stíhaného a predstavuje zásah do jeho cti a dobrej povesti. Vedené trestné stíhanie znamená zároveň pre stíhaného neistotu v jeho právnom postavení. Náhrada nemajetkovej v peniazoch má byť znakom a prostriedkom spravodlivej nápravy a nemá predstavovať prostriedok na obohacovanie sa.

51. V prejednávanom prípade u žalobcu došlo k závažnému zásahu do jeho osobnosti a dôstojnosti. Z výpovede svedkov (najmä z výpovede I. M.) vyplynulo, že trestné stíhanie v jeho súkromnom živote

spôsobil, že došlo k narušeniu jeho vzťahov s priateľkou, pričom táto naštrbená dôvera z jej strany viedla až k úvahám o rozchode. Taktiež zo svedeckej výpovede I. L. C. vyplynulo, že v dôsledku trestného stíhania sa narušili vzťahy žalobcu a jeho otčima. Jeho otčim mal negatívny pohľad na žalobcu. Po naštrbení týchto vzťahov to dospelo až do štádia, že žalobca odišiel bývať radšej k babke (k svedkyni M. N.), aby nedochádzalo k zbytočným konfliktom medzi ním a jeho otčimom. V priebehu trestného stíhania taktiež žalobca predčasne ukončil štúdium na vysokej škole. Svedeckou výpoveďou Mgr. Oborila bolo preukázané, že jeho vzťah k žalobcovi v rozhodujúcom období bol negatívny a vyhýbavý. Svedeckými výpoveďami najmä I. L. C., H. C. a I. J. K. mal súd preukázanú negatívnu mienku okolia žalobcu o žalobcovi v dôsledku jeho trestného stíhania, ktoré sa prejavovali vo forme posmešných a odsudzujúcich poznámok na adresu žalobcu: „Ty nemáš právo na názor, ty sa nemáš čo vyjadrovať, keďže si trestne stíhaný.“, „za bitku do basy“ a pod. Zo svedeckých výpovedí všetkých svedkov mal taktiež súd preukázané, že z extroverta – veľmi veselého pozitívneho človeka sa stal človek, ktorý bol veľmi smutný a depresívny. Prestal chodiť vo väčšej miere do spoločnosti, iba výnimočne chodí do spoločnosti. Báł sa o budúcnosť, trápil sa a z uvedeného aj schudol, uzatváral sa do seba.

52. Berúc do úvahy povahu trestnej veci, dlhú dĺžku trestného stíhania (takmer 3 roky), mieru a závažnosť zásahu do osobnosti žalobcu, predovšetkým do jeho súkromného a rodinného života, ako aj následky spočívajúce v zmenenej kvalite jeho života v priebehu trestného stíhania, súd ustálil ako dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie vo výške 3.000 eur. V zostávajúcom nároku (2.000 eur) bola žaloba ako nedôvodná zamietnutá.

53. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na náhradu majetkovej ujmy (škody) v peniazoch, ktorá žalobcovi vznikla v dôsledku úhrady trov konania, mal súd za to, že tento nárok je dôvodný v plnej výške 1.190 eur. Tento nárok na náhradu škody, ktorá žalobcovi vznikla odôvodnene vynaloženými nákladmi súvisiacimi s jeho zastupovaním v trestnom konaní, žalovaná ani nerozporovala. Na základe uvedeného súd vyhodnotil všetky úkony vykonané právnym zástupcom žalobcu v trestnom konaní, ktoré boli uplatnené v tomto spore, za účelné, preto za ne priznal žalobcovi náhradu vo výške 1.190 eur.

54. V súlade s § 232 ods.3 CSP súd určil lehotu splatnosti 30 dní od právoplatnosti rozsudku.

55. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

56. O náhrade trov konania bolo rozhodnuté v zmysle ust. § 255 ods.1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

57. Pri posudzovaní procesného úspechu strán sporu súd zohľadnil, že rozhodnutie o výške nemajetkovej ujmy v peniazoch je stanovené na základe voľnej úvahy súdu, a preto sporová strana, ktorá uspeje pri posudzovaní tohto nároku, sa v súlade s ustálenou súdnou praxou považuje za plne úspešnú, a to v rozsahu priznaného plnenia (uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. I. ÚS 56/2017).

58. Žalobca bol teda v konaní plne procesne úspešnou stranou, preto mu vznikol voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

59. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods.2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice v dvoch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).